

JAARVERSLAG VAN DE VERENIGING OUDHEIDKAMER VOOR TIEL EN OMSTREKEN OVER 2022

Uitgave van Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken

JAARVERSLAG OVER 2022

Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken

LEDEN EN VERGADERINGEN

Het ledental van de vereniging nam in 2022 toe. Het bedroeg 540 op 1 januari 2022 (inclusief betalende partnerleden) en het was op 1 januari 2023 gestegen naar 562. Dat betekende een toename van 22 leden.

Na de verplichte lockdown vanwege de laatste coronagolf konden de activiteiten van de vereniging weer doorgaan. Daardoor konden de statutair verplichte twee ledenvergaderingen worden gehouden op 21 april en op 17 november 2022.

De eerste ledenvergadering na 13 oktober 2020 kreeg een feestelijk tintje. Na de ledenvergadering van 17 november hield Chris van Esterik een bijzondere inleiding over zijn kennismaking en omgang met literatuur.

In de ledenvergadering van 21 april werd een nieuw huishoudelijk reglement goedgekeurd.

Vanwege de enorme ledenaanwas in 2021 leek het verstandig om een informatieavond voor nieuwe leden te houden.

Die vond plaats op 13 mei in de bovenzaal van Bellevue.

De bijeenkomst voor nieuwe leden van de Oudheidkamer op 13 mei 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

BESTUUR

Het bestuur werd dit jaar weer uitgebreid tot zeven personen. De bestuursleden Martin van der Mark (voorzitter), Paul van der Ven en Ria Kragten werden voor de termijn 2021-2024 herkozen. Secretaris Emile Smit werd herkozen voor de termijn 2022-2025. In de ledenvergadering van 17 november trad David Lutje Hulsik aan als zevende bestuurslid.

Het bestuur vergaderde dit jaar twaalfmaal. De meeste vergaderingen vonden plaats in de bestuurskamer in de Kerkstraat 32. Op 31 augustus nam het bestuur een heidag om de zaken voor het volgende seizoen op een rij te zetten en het beleidsplan aan te passen.

Met de gemeente Tiel vond elke drie maanden een overleg plaats. Daarbij waren van gemeentewege wethouder F. Groen en diverse ambtenaren betrokken.

Het bestuur van de Oudheidkamer liet zich door directeur Jurriaan de Mol uitgebreid informeren over de plannen met het Flipje- en Streekmuseum.

De Oudheidkamer nam deel aan het periodiek overleg van regionale historische verenigingen en het Regionaal Archief Rivierenland.

De Oudheidkamer manifesteerde zich als culturele organisatie tijdens het evenement 'Tiel toont' op 3 juli 2022. Ook bij het Gelders Café in Geldermalsen op 18 november was de vereniging vertegenwoordigd. Deze evenementen droegen bij aan de aanwas van nieuwe leden.

David Lutje Hulsik stelt zich voor in de ledenvergadering op 17 november 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

JAARPROGRAMMA

Het jaarprogramma 2021-2022 werd door de lockdown verstoord. Tweemaal werd een digitale lezing gehouden, waarvan eenmaal in samenwerking met de Bibliotheek Rivierenland. Vanaf 22 maart konden de fysieke lezingen worden hervat. Daarvan vonden er nog vier plaats.

De grote excursie aan het eind van het seizoen 2021-2022 vond plaats op 4 juni. Daarbij werden het Vrijheidsmuseum in Groesbeek en het Stadsmuseum Hof van Hessen in Huissen bezocht.

Het nieuwe seizoen werd geopend met de kleine excursie op 3 september naar Fort Sint-Andries. Daarna waren er in het najaar twee lezingen naar het thema 'Ruzie met de bureu'.

Op 24 november vond in restaurant *Buitensporig* de Betuwse maaltijd plaats in de vorm van een stampottenbuffet. De heer Wim Rust vertelde bij die gelegenheid over zijn jeugd jaren in Tiel inde jaren '50. Met 54 aanmeldingen was de zaal volledig volgeboekt.

PUBLICATIES

Het tijdschrift *De Nieuwe Kroniek* verscheen in 2022 viermaal. Dat was een experiment. De belasting voor de redactie bleek evenwel te groot en vanaf 2023 is weer gekozen voor een frequentie van drie nummers. Vanaf het derde nummer van 2022 wordt dit tijdschrift gratis naar alle basisscholen in de gemeente Tiel gestuurd.

De in 2020 gestarte digitale Nieuwsbrief verscheen in 2022 vijfmaal.

Zoals sinds 2011 telkenjare het geval leverde de Oudheidkamer een bijdrage aan de bundel *Terugblik van de Stichting Tabula Batavorum*. Het betrof een artikel over wederopbouw en herstel van schoolgebouwen na 1945.

◀ De ontvangst van de Oudheidkamerleden in Huissen tijdens de grote excursie op 4 juni 2022 (Foto Wielly van Onna)

▶ Wim Rust vertelt tijdens de Betuwe maaltijd op 24 november 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

ONDERSTEUNINGEN

- In april 2022 konden de bestuursleden van de Oudheidkamer op de basis-scholen in Tiel het boek *Ten onrecht beschuldigd van Conny van der Heyden-Versnel* aanbieden. Dit boek over de Betuwse verzetsheld Johannes van Zanten was al in 2020 voor dit doel aangeschaft, maar kon destijds vanwege de scholensluiting niet worden rondgebracht.
- De Oudheidkamer ondersteunde de opbouw van de expositie *Alles Kwijt* aan de Santwijkstraatsepoort.
- De Oudheidkamer trad als medefinancier op bij de plaatsing van borden aan de stadsgracht, waarop de corsohistorie zichtbaar is gemaakt. De borden werden op 11 september geplaatst.
- Er werd aan de Carillonstichting geld beschikbaar gesteld voor vier extra concerten.
- De Oudheidkamer kocht een schilderij van de Tielse schilder Slothouwer om het te schenken aan het Flipje- en Streekmuseum.
- Er werd een subsidie beschikbaar gesteld voor de inrichting van een archeologische hotspot in het Flipje- en Streekmuseum.
- Ten bate van een actie voor Oekraïne werden tien exemplaren van de publicatie 'Met Pen en Penseel door Tiel' beschikbaar gesteld voor verkoop.
- De vereniging ondersteunde de Stichting Ter Nafvolging voor herstelwerkzaamheden op de joodse begraafplaats.
- Voor de publicatie van een boek over kunstenaar Dik Kusters uit Neerijnen werd een subsidie verstrekt.

📍 Opening van de tentoonstelling 'Alles Kwijt' op 3 mei 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

♣ Concert van het Tielse carillon met KTVM, 7 mei 2022 (Foto Emile Smit)

Panel 1 van 11

Zo begon het ...

Het Fruitcorso begint in een klein opsaal in Amsterdam. Daar ziet Tielsman Bernhard Bruggeman een corso in de Amerikaanse staat Florida met fruit en bloemen. In dat brengt hem op een idee. We schrijven begin vijftiger jaren. Nogtwee niemand gehooft in zijn plan. Na pakweg 10 jaar zoot de aardenbeel wintmen in 1961 opdt het eerste Fruitcorso door de straten van Tiel.

▲ Bernhard Bruggeman is niet alleen de bedenker, maar ook jaarlang de voorzitter van het corso. De vraag 'Bruggeman, was heb je eigenlijk in dat raang gekookt', antwoort hij altijd: 'Ik heb het vier alleen gedaan!'

Fruitaelt in 4-stromenland

▲ Niet zo verwonderlijk dat het Fruitcorso in de regio FruitDelta Rivierland plaatsheeft. Wie kent de Benouwe met, en natuurlijk Hoge! Het land tussen de rivieren (Waal, Rijn, Maas en Linge) staat bekend als de vruchtschaal van Nederland. En dat fruit mag gegogen worden, en één keer per jaar gogen in een prachtige stoot. Ook niet zo verwonderlijk, die corso organiseert, knigt als naam 4-stromenland!

In de eerste jaren selt ons land nog een Fruitcorso dat in het Jaarvoor Corso. Maar in 1968 knigt Tiel alleen over, zodat de dier wil trossen spreken van 'sneuk in Europa' en als gierende stoot zelfs 'sneuk in de wereld'. Het Fruitcorso is een houterbeveing in onze nationale corso-cultuur met veel bloemencorso's die deelnemers komen rapenlijk uit de getelle regio. Van Breda-den-Caussen tot Maaik, van Culmborg tot Schiedel. Tiel is weliswaar de stad van de paradi, het corso is een regionaal evenement.

Maaike en Kriekke

▲ In onze maaike corso-korso die voor houterbeveing pasten, Maaike en Kriekke. Ze strotten de maaike in de maaike kere. (Maaike) knigt. Ze sijn de 'veteranen' van Tiel, maar 20 coronen-21 van met over het corso in 2020 maaike knigt. Maaike knigt gouterbeveing door houterbeveing 1. Maaike van Breda, maar maaike is altijd knigtbeveing gouterbeveing, knigt in Tiel.

Maaike en Kriekke sijn de 21 jar Fruitcorso. Tiel! Lees verder op de andere sijn.

♣ Ontwerp van een paneel uit de panelen op het Hasselmanplein (Stichting Fruitcorso Documentatie)

OPEN MONUMENTENDAG

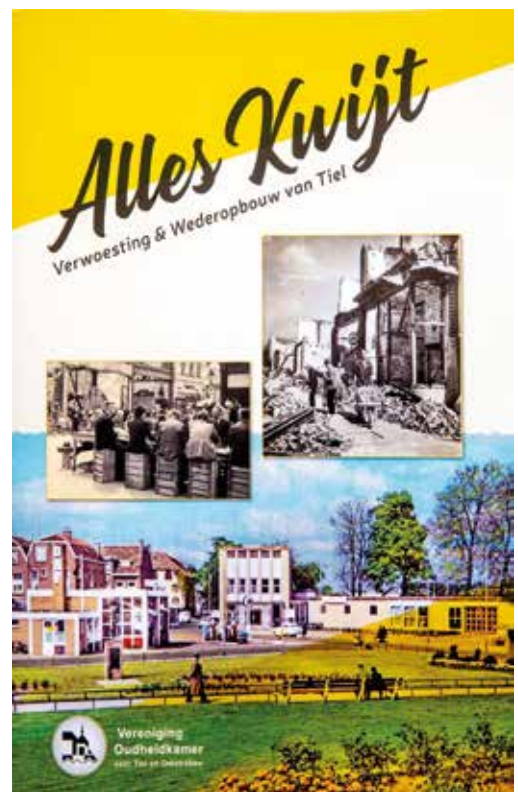
Net als eerdere jaren werkten meerdere organisaties (Oudheidkamer, Waardevol Tiel, RAR, Volksuniversiteit, FEST, Stadsherstel, Ter Navolging en Stichting Kermiskoek) mee aan de opzet van een Open Monumentendag op zondag 11 september 2022. De vrijwilligers die in 2021 hadden meegeholpen met Open Monumentendag konden dit jaar profiteren van een tweetal vaartochten die de Beheersstichting van waalschokker Neeltje Jantje aanbood als dank voor de door de Oudheidkamer verleende steun bij herstel van het schip.

ALLES KWIJT

In het voorjaar werden Peter Schipper en Emile Smit benaderd voor het opzetten van een expositie over verwoesting en wederopbouw van Tiel. Deze expositie stond onder auspiciën van het Flipje- en Streekmuseum en als locatie was een leegstaand winkelpand aan de Santwijcksepoort beschikbaar. De tentoonstelling met de naam Alles Kwijt werd geopend op 3 mei en duurde tot 1 augustus. In die periode waren er 3000 bezoekers. Na diverse oproepen stelde een groot aantal vrijwilligers uit de vereniging zich beschikbaar voor toezicht. Als blijvende herinnering aan de expositie gaf de Oudheidkamer een magazine van 48 pagina's uit.

📍 Het inrichten van de expositie Alles Kwijt (Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken)

📍 Het magazine bij de tentoonstelling 'Alles Kwijt' (Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken)

PRIJZEN

De OKT-prijzen voor de beste profielwerkstukken voor VWO en HAVO op het Lingecollege Lyceum gingen naar Nesrine Driouchi (VWO) en Lycenka Verheul (HAVO). Een presentatie voor de leden van de Oudheidkamer kon helaas niet plaats vinden.

VAN DER CAPELLENLEZING

De vijfde Van der Capellenlezing werd gehouden op dinsdag 8 november. De hoofdspreker van de avond was Prof. Dr. Wim van der Donk over *Meervoudig kijken naar democratie*. Zijn lezing werd voorafgegaan door een korte inleiding van Luna Sent, deelneemster aan het Model European Parliament. Zij sprak over de betrokkenheid bij de Europese Unie onder de titel *Wanneer de macht onbegrijpelijk is*.

▲ Sprekers en bestuursleden van de Oudheidkamer na de vijfde Van der Capellenlezing op 8 november 2022. V.l.n.r. Luna Sent, Wim van der Donk, Martin van der Mark, Hans Beenakker en Emile Smit (Foto Jan Bouwhuis)

📍 Martin van de Mark spreekt de vrijwilligers toe op 8 december 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

📍 Toine Bäcker met een bijzondere vondst tijdens de opgraving op het Bleekveld (Foto Jan Bouwhuis)

WERKGROEPEN

Op maandag 17 oktober kon het bestuur voor het eerst na drie jaar weer een avond beleggen met vertegenwoordigers van de verschillende werkgroepen. Ook het traditionele vrijwilligersbuffet als blijk van waardering kon op 8 december weer worden gehouden.

De Historische Werkgroep Tiel kreeg dit jaar vier nieuwe leden. Daardoor konden eindelijk de biografieën voor deel 7 van het Biografisch Woordenboek van Tiel worden afgerond. Daarnaast werd er gewerkt aan de opzet van een lustrumboek 2026. Het centrale thema voor dit boek is de wederopbouwperiode 1945-1958. De archeologische werkgroep BATO had een heel druk jaar. Allereerst was er een interne verhuizing, waardoor er een heel nieuwe werkruimte moest worden ingericht.

Die werd op woensdag 18 mei door de voorzitter van de Oudheidkamer geopend. Vervolgens was BATO nauw betrokken bij een door de gemeente Tiel georganiseerde publieksofgraving op het Bleekveld. In vier weken waren daar honderden bezoekers, merendeels kinderen en jongeren. BATO speelde een belangrijke rol in de begeleiding. Ook het inschrijfsysteem voor belangstellenden werd vanuit de Oudheidkamer geregeld, door webmaster Dick Buijs. De werkgroep Beeld en Geluid begon voor de Oudheidkamer met een eigen YouTube-kanaal. Daarop zijn oudere opnamen te zien, maar ook opgenomen lezingen en andere activiteiten. De Werkgroep Erfgoed heeft een hernieuwde start gekregen en is bezig met de eerste voorbereidingen.

📍 Opening van de nieuwe werkruimte van BATO op 18 april 2022 (Foto Jan Bouwhuis)

Badhuisplein

Vogeleilandje

Hoogeinde

1922

Bethesda

Riviergezicht

St. Walburg Binnen- en Buitensingel